

महाराष्ट्र शासन
शासन निर्णय क्रमांक -सकिर्ण- १००६/प्रक्र २१२/०६/नवि २६
नगर विकास विभाग
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक : २३ ऑक्टोबर, २००७

प्रस्तावना :- श्रवण यंत्र हे कर्ण बहिरांकरिता वावरण्याचे महत्वाचे साधन आहे. या साधनावर कोणतेही प्राथमिक कर लावले जात नाहीत. राज्यामध्ये एकुण २२ महानगरपालिका असून त्यातील बृहन्मुंबई, कल्याण-डोंबिवली, मालेगाव महानगरपालिकेमध्ये श्रवण यंत्रावर जकात कर आकारली जात नाही. श्रवण यंत्र खरेदी करणारांचे प्रमाण नगण्य असून श्रवण यंत्रावरील जकात कराचे उत्पन्न हे फारच कमी आहे. त्यामुळे जकात संकलन अधिकारी /महानगरपालिकेकडून जकात वसूली करताना या श्रवण यंत्रावरील जकात वसूली बाबत स्वतंत्रपणे नोंद ठेवली जात नाही.

२. महाराष्ट्र हे कल्याणकारी व वेशातील प्रगत राज्य असून राज्यातील अपंगांच्या कल्याणासाठी विविध योजना कार्यरत केलेल्या आहेत. श्रवण यंत्राची आवश्यकता असलेल्या अपंगांची संख्या नगण्य असल्याने या अपंगांना श्रवण यंत्र जकातीपासून मुक्त करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यावर आता शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे:

शासन निर्णय:- मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ मधील कलम १४९ (३) व नागपूर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ मधील कलम १४४ (१) नुसार शासनास प्राप्त असलेल्या अधिकारांचा वापर करून अपंग कल्याणासाठी श्रवण यंत्रावर जकात कर माफ करण्यास शासन मान्यता देत आहे. श्रवण यंत्रावरील जकातीपासून /प्रवेश करापासून महानगरपालिकेस मिळणारे उत्पन्न नगण्य असल्याने याबाबत कोणतीही प्रतिपुती शासनाकडून दिली जाणार नाही.

(कृ.मा.प.)

नवि मुंबई महानगरपालिकेमध्ये जकाती एवजी प्रवेश उपकर आकारला जात आहे.
त्यामुळे मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १९४९ मधील कलम १५२ (क) परंतूका नुसार अनुसूचि (ब)
मध्ये श्रवण यंत्राची नोंद घेण्यास शासन मान्यता देत आहे.

श्रवण यंत्रावरील जकात उपकर माफ या संजूरी आदेशाच्या दिनांकापासून ९
महिन्याच्या कालावधीनंतर म्हणजेच दि. २९ नोव्हेंबर, २००७ पासून अमलात आणण्यास
महानगरपालिका सक्षम असतील. महानगरपालिकांनी याबाबतची संविधानिक प्रक्रिया आपल्या
स्तरावर पूर्ण करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

(म. दि. आशिवरेकर)

महाराष्ट्र शासनाचे उप सचिव

प्रति,

मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा. राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे विशेष कार्य अधिकारी

आयुक्त, तथा संचालक नगरपरिषद संचालनालय, मुंबई

आयुक्त, सर्व महानगरपालिका

सह सचिव, श्री. खवारे / उप सचिव, श्री. खान / उपसचिव श्री. चौधरी, नगर विकास विभाग

अवर सचिव / कक्ष अधिकारी (नवि- २१/२२/२३/२४/२५/२८) नगर विकास विभाग

नवि- २९, वेब कोऑर्डिनेशन यांना वेबसाईटवर टाकणेसाठी.

निवडनस्ती- नवि- २६, नगर विकास विभाग